

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 247/03-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. novembra 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. R., bytom I., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na spravodlivé prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 98/2002-FNV, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. R. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júla 2003 doručená sťažnosť Ing. M. R., bytom I. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v konaní vedenom pod sp. zn. 98/2002-FNV o náhradné výživné pre maloletú J. K., dcéru sťažovateľky.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza, že 6. novembra 2002 ministerstvu podala v termíne žiadosť o náhradné výživné pre maloletú dcéru J. K. V zákonnej lehote doplnila doklady, ktoré boli vyžadované zákonom. Po viac ako 3 mesiacoch – prieskum v konaní – bolo konanie zastavené z dôvodu, že sťažovateľka neodstránila všetky nedostatky. Podľa sťažovateľky sa jej ministerstvo snažilo „podsunúť“, že nedostalo list, ktorým bola doplnená jej žiadosť. Sťažovateľka však na pošte zistila, že predmetný list bol ministerstvu doručený, čo oznámila faxom ministerstvu. Následne boli sťažovateľke vrátené ministerstvom všetky doklady vrátane niektorých originálov. Sťažovateľka sa sťažovala aj na Úrade vlády Slovenskej republiky, ktorý postúpil sťažnosť ministerstvu – odboru kontroly. Sťažovateľka vytýka, že jej žiadosť na ministerstve nemala splnené všetky náležitosti na podacej pečiatke, a to evidenčné číslo, spisové číslo, počet príloh a podpis pracovníka. Tak isto listy, ktoré sťažovateľke poslalo ministerstvo, boli bez spisovej značky a evidenčného čísla. Podľa sťažovateľky ministerstvo na podacej pečiatke na sťažnosti nevyznačilo počet príloh, ktoré zaslala, a konanie bolo zastavené z dôvodu, že neposlala všetky zákonom vyžadované doklady, čo podľa tvrdenia sťažovateľky nezodpovedá pravde.

Podľa jej názoru „bolo porušené základné právo dieťaťa na náhradné výživné vyplývajúce zo zák. č. 245/2002 Z. z.“ Konanie, v ktorom došlo k porušeniu, je vedené na ministerstve pod č. 98/2002-FNV. Rozhodnutie, ktorým došlo k porušeniu základného práva, je doklad z Fondu náhradného výživného z 24. júna 2003. Podľa sťažovateľky boli vyčerpané všetky možnosti na odstránenie chyby. Sťažovateľka podala sťažnosť na ministerstvo – odbor kontroly a Úrad vlády Slovenskej republiky. Podľa nej niet inej cesty, ktorá by chránila základné právo jej dieťaťa. Sťažnosť je podľa sťažovateľky podaná v zákonnej dvojmesačnej lehote od 24. júna 2003.

Podľa sťažovateľky bolo konaním ministerstva porušené jej základné právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že ministerstvo doteraz nepriznalo náhradné výživné pre dcéru sťažovateľky J. K.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti doručenej ústavnému súdu navrhla, aby ústavný súd „vyslovil nález, v ktorom bude konštatované, že v mojom prípade bolo

porušené právo na spravodlivé riešenie a riešenie bez priet'ahu a žiadam pre dieťa priznanie primeraného odškodnenia vo výške 300 000,- Sk ... Nárok na náhradu trov konania si neuplatňujem“.

Ústavný súd vyzval ministerstvo na zaslanie predmetného spisu sp. zn. 98/2002-FNV a podanie vyjadrenia. Spis ministerstva spolu s vyjadrením bol doručený ústavnému súdu 6. októbra 2003. Vo vyjadrení ministerstva sa uvádza, že sťažovateľka si uplatnila náhradné výživné na svoje dieťa podľa zákona č. 245/2002 Z. z. o náhradnom výživnom a Fonde náhradného výživného a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov, v znení zákona č. 638/2002 Z. z. (ďalej len „zákon o náhradnom výživnom“). Vzhľadom na neúplné podanie bola sťažovateľka vyzvaná listom z 10. decembra 2002 na odstránenie nedostatkov podania. Sťažovateľka mala doložiť doklady, a to originál alebo overenú fotokópiu právoplatného rozsudku súdu o určení výživného, potvrdenie školy, z ktorého jednoznačne vyplýva, že dieťa si riadne plní povinnú školskú dochádzku, preukázať domáhanie sa vyplatenia výživného súdnou cestou, t. j. dokladom, napr. návrhom na výkon rozhodnutia, prípadne potvrdením súdu o tom, že sa vedie výkon rozhodnutia vo veci vymáhania výživného na nezaopatrené dieťa, a k podaniu mala doložiť vyhlásenie o zodpovednosti a trestno-právnych dôsledkoch uvedenia nepravdivých údajov v podkladoch pre náhradné výživné. Sťažovateľka doložila v pätnásťdňovej lehote všetky požadované doklady okrem dokladu, ktorým by preukázala tú skutočnosť, že sa vyplatenia výživného domáhala súdnou cestou. Keďže nebol odstránený tento nedostatok podania podľa § 3 ods. 3 písm. e) zákona o náhradnom výživnom, Fond náhradného výživného postupoval podľa § 4 zákona o náhradnom výživnom a konanie vo veci zastavil.

Ministerstvo považuje sťažnosť sťažovateľky za nedôvodnú a neopodstatnenú. Sťažovateľkou namietané skutočnosti, najmä to, že neboli zaslané doklady, nie sú pravdivé. Doklady boli sťažovateľkou zaslané, v spisovom materiáli sa nachádzajú, avšak pri vyhodnocovaní jednotlivých dôkazov nebolo preukázané domáhanie sa vyplatenia výživného súdnou cestou. Dôkaz o začatí trestného stíhania povinného nemožno považovať za dôkaz domáhanie sa vyplatenia výživného súdnou cestou.

Sťažovateľka priložila napísaný návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia predajom nehnuteľnosti adresovaný Okresnému súdu v Považskej Bystrici. Na tomto doklade chýba prezentačná pečiatka súdu, že bol návrh súdu doručený. Keďže konanie o vyplatenie náhradného výživného bolo zákonným postupom zastavené, originály dokladov boli pisateľke vrátené späť. O zastavení konania bola sťažovateľka informovaná listom z 27. marca 2003 pod č. 98/2002-FNV a opakovane na jej podanie bolo odpovedané listom zo 14. apríla 2003.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom namietala, že k zásahu do jej základného práva došlo v konaní ministerstva vedenom pod sp. zn. 98/2002-FNV. Toto skončilo rozhodnutím o zastavení konania, čo bolo sťažovateľke oznámené listom z 27. marca 2003. Sťažovateľka na toto oznámenie reagovala ešte listom doručeným ministerstvu 3. apríla 2003.

Sťažovateľka sa teda o zastavení konania dozvedela v období medzi 27. marcom a 14. aprílom 2003, avšak jej sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 28. júla 2003, teda po uplynutí zákonnej 2-mesačnej lehoty stanovenej na podanie sťažnosti.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo základných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v zákonom stanovenej lehote dvoch mesiacov

od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

V čase, keď sa sťažovateľka domáhala ochrany svojich práv na ústavnom súde podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, už uplynula lehota stanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom. Vzhľadom na túto skutočnosť bolo potrebné rozhodnúť o odmietnutí sťažnosti pre oneskorenosť ako v časti namietajúcej nespravodlivé konanie ministerstva, tak aj v časti namietajúcej prieťahy, resp. neprimeranú lehotu konania.

Sťažovateľka žiadosťou doručenou ústavnému súdu 28. júla 2003 požiadala o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 30 ods. 1 a 2 a § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku môže ústavný súd ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, advokáta, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť. V danom prípade však ide z dôvodu oneskoreného podania sťažnosti o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto právny zástupca z radov advokátov sťažovateľke ustanovený nebol.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. novembra 2003